
Lectori salutem!

Az Információs Társadalom XIX. évfolyamának harmadik számában a hálózatokkal és a digitális oktatással kapcsolatos tanulmányok olvashatók – nagyon aktuális témák, de ez nem a szerkesztőség előrelátását dicséri, inkább szerencsés véletlen eredménye.

Kacziba Péter *Preferenciális kapcsolódás és homofília a diplomáciai kapcsolatokban* című tanulmányának kiindulópontja az, hogy a rezidens diplomáciai missziók létesítésekor az államok választási kényszer hatására döntenek, ami alapvetően befolyásolja kapcsolatlétesítéseiket és partnerségi viszonyaikat. A dolgozat első hipotézise szerint az államok a szelekciós kényszer hatására nagyobb arányban delegálnak missziót a diplomáciai tér központi szereplőjéhez, ami a hálózatelméletből ismert preferenciális kapcsolódás mechanizmusainak jelenlétére utal. A második hipotézis ettől eltérően abból a feltevésből indul ki, hogy a képviselők létesítésekor az államok hasonlósági alapon választanak, olyan partnerekhez delegálnak külképviseleteket, amelyek azonos attribútumokkal rendelkeznek. Az izgalmas eredményeket kiválóan adatolva a tanulmányhoz lapozva megtalálják.

A szám második tanulmányának címe: *Milyen tényezők befolyásolják az általános iskolai tanárok IKT-használatát Szerbiában?* (Ilić Szilvia, Putnik Zoran, Ivanović Mirjana, Klačnja-Milićević Aleksandra). A szerzők célja az IKT, a multimédia technológia és az Internet használatának vizsgálata a szerbiai általános iskolákban. A kutatás 66 egy-, két- és háromnyelvű általános iskolában zajlott a Vajdasági Autonóm Tartomány területén a 2018/2019-es tanévben, melyben a természettudományi, a nyelvi és a humán tudományok tanárai vettek részt.

A harmadik tanulmány szintén az oktatás digitális arzenáljával kapcsolatos, de egészen más síkon vizsgálja a kérdést. Bethlendi András és Szőcs Árpád *A világot tanító unikornisok: az Edtech startupok felemelkedése* című tanulmányukban a világ legsikeresebb és legértékesebb Edtech startupjait vizsgálják. Megállapítják, hogy legtöbbjük nem az oktatás hagyományos módszereit kívánja kiszorítani, így nem beszélhetünk disruptive technológiákról. Különböző területeken nyújtanak „digitális segédeszközöket”, mint a világon mindenütt tradicionálisan nehezebben elsajátítható tárgyak (például matematika), vagy a továbbtanuláshoz, társadalmi mobilizációhoz elengedhetetlen angol nyelvtudás, illetve a programozási ismeretek, melyekhez a hagyományos oktatási rendszer a változó munkaerőpiaci igények mellett nem kínál elégséges megoldásokat. Megfigyelhető továbbá, hogy elindult egy piaci koncentrációs folyamat. Az elmúlt pár évben nagyra nőtt és milliós felhasználószámot szerzett Edtech vállalatok igyekeznek dominálni egy-egy szolgáltatási területen.

A negyedik tanulmánnyal bizonyos értelemben visszatérünk a hálózatokhoz. Barkóczy Flóra *Az Artpool website mint integrál-projekt* című cikkében az 1979-ben alapított Artpool Művészettudató Központ 1995-ben létrejövő honlapjának információközvetítéshez, internetes kultúrához és képzőművészethez való viszonyát tárgyalja. Az Artpool weblapját – Magyarország első művészeti intézményi honlapját – a kezdetektől Galántai György, az intézmény egyik alapítója tervezi, aki a honlapra egyszerre tekint az információ megosztásának felületeként és alkotói gyakorlatának részeként. Az alábbi tanulmány a

máig a kilencvenes évek internetes esztétikáját követő, és az akkor népszerű hypertext-struktúrában fejlődő honlap létrejöttének körülményeit, hálózati, kapcsolati és küldeményművészetben gyökerező előzményeit és napjaink webes kultúrájában betöltött szerepét vizsgálja, rámutatva a korai internetes művészeti projektek megőrzésének médiaarcheológiai problémáira is.

A tanulmányok után Horváth Ágoston recenzióját olvashatják Peter Murphy Universities and Innovation Economies – The Creative Wasteland of Post-Industrial Society című könyvéről. Ezután Csótó Mihály összefoglalója következik Carl Miller The Death of the Gods – The New Global Power Grab című művéről. Végül Z. Karvalics László a Vasarely Múzeumban tartott, a Nyílt Struktúrák Művészeti Egyesület *Kód és algoritmus. Hommage á Vera Molnár* című kiállítás megnyitóján elhangzott beszédének kibővített változatát közöljük.

Lapszámunkat Csepeli György Prazsák Gergőről írt nekrológja, *Az üstökös* zárja.

A szerkesztőség

